

د افغانستان ملي جريده
د افغانستان ټولنپال ولسواک گوند
Afghanistan Social Democratic Party
د افغانستان ټولنپال ولسواک گوند خپرونکی ارگان

اِنَّ اُمَّةً لَّمْ يَنْغَيِّرْ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُحْلِلُوْا مَا كَانُوْا يَنْهَوْنَ عَنْهَا بِاَنْفُسِهِمْ
الايه
مَدَقَ اللهُ الْعَظِيْمَ

په تحقيق سره لوی خدای جل جلاله یوه قوم کې تغیر نه راولي، تر څو دوی پخپلو ځانو کې د تغیر اراده ونه کړي.

۱۳۸۶ لمریز کال د چنگاښ میاشت، ۲۰۰۷ میلادی کال د جولای میاشت د دریمې دورې لمرې کڼه

په ژوندون کې قدر کله معلومېږي - پس له مرگه به معلوم شي زما قدر (رحمان بابا)

د افغانستان د تاریخي حیثیت علمبردار د افغانانو د ملي منافعو او حقوقو محافظ شمس الهدا شمس وفات شو

د ارواښاد شمس الهدا شمس ژوند او مبارزه

محمد افغان (اباسین)

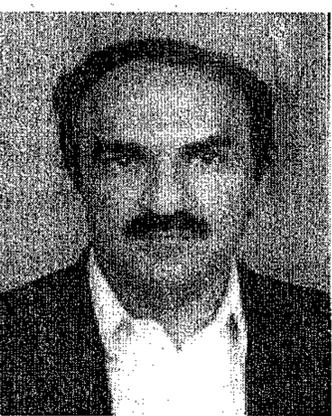
وصلي خان (ملاخل)

ارواښاد شمس الهدا (شمس صاحب) چې عسکري صاحب منصب و د نظامي پوهې او تجربې سره سره یې دیني تعلیمات او تجربه هم درلوده چې دیني تعلیمات یې د خپل نیکه مولوي غلام سرور چې د هغه وخت د نورگل د علماوو کرامو مشر وه کړي وو. ارواښاد شمس صاحب د اسلام د مقدس دین سخت پیرو، ټینگ او کولې حینفي مذهبه مسلمان شخصیت وه همېشه به یې د سهار د لمانځه نه وروسته د قرانکریم تلاوت او د اشراق لمونځ کاوه، د جمع لمونځ سره یې خورا مینه درلوده. د پښتو ژبې او د پښتو نولۍ د اساساتو ډېر باید پښتون شخصیت وه. ټول جد و جهد یې د افغانانو د ملي یووالي په خاطر وه او تل به یې دا ویل چې په افغانستان کې دې پښتو او نورو ورونو قومونو ته د نفوس په تناسب حقوق ورکړل شي. په قام، وطن او دین مټین انسان او ډېر خیرک سیاست پوه وه د لیکوالي په مسلک کې یې سیال نه درلود په اداره، نظم او دسپلین کې یې ډېر مهارت ... پاتې ۳ مخ

ارواښاد شمس الهدا شمس دافغان ټولنپال ولسواک گوند پخواني رئیس چه د ۱۳۸۴ لمریز کال د لړم په میاشت کې په حق ورسید، یو دنومیالیو هیوادپالو مشرانو څخه و چا چه خپل ټول عمر د افغاني نیشنلیزم سپیڅلي هدف د لاس ته راوړو د باره جدوجهد کړې و. نوموړي د مبارزې په لاره کښې د لوړې او کولې حوصلې خاوند و. د هغوی حوصله او استقامت دهغه دلور شخصیت ښکارندوی دي. هغه دخپل هم فکر د باره چه دغه مبارزه مخ په وړاندې یوسي د سیاسي تقوی او اصول پرستې یو ځانگړې باب پرانیست. ارواښاد شمس په ۱۳۱۷ لمریز کال کې دکونړ ولایت په نورگل ولسوالۍ کښې د قاضي خیلویه کورنې کښې چه د پښتنو په مشهور ټبر خلیل مومندو ورگډیږي پاتې ۶ مخ

انجینر اجمل شمس د افغان ملت ملي مترقي گوند رئیس وټاکل شو

انجینر اجمل شمس د شمس الهدا شمس د وفات نه وروسته د ۲۰۰۵ ع کال په اکتوبر کې په یوه دزنه گوندي غونډه کې د گوند رئیس وټاکل شو. اجمل شمس په ۱۹۷۲ ع کال د کنړ په نورگل ولسوالۍ کښې زیږیدلی، لمرنۍ زدکړې یې د نورگل په مزار لیسې کښې سرته رسولي. د کمونست رژیم د راتلونو وروسته کله چه یې کورنۍ پېښور ته هجرت وکړ نو نوموړي هلته خپلو زدکړو ته دوام ورکړ. د پېښور په اسلامیه کالج کښې یې تر دولسمه زده کړې وکړې او د فارغیدو وروسته د پېښور په انجینرۍ پوهنتون کې شامل شو. په ۱۹۹۶ ل کال کې د نوموړي پوهنتون د تعمیراتو د څانگې څخه یې د لسانس سند ترلاسه کړ. وروسته د پېښور په خیبر انستیتیوت اف ټیکنالوجي ... پاتې ۶ مخ

د افغان ملت ملي مترقي گوند لارښود او مشر ورور بناغلي قدرت الله حداد فرهاد لیکنه

د پیاوړي شمس الهدا شمس مړینه د ټولو پښتنو سیاسي، ادبي او کلتوري ټولنو دپاره یوه ویر ژړلی پښه وه څه باندی یوه میاشت کپري چه دغه غمجن خبر په اخبارونو او ویب پاڼو کې راځي. داد هغه پرله پسې هڅو نتیجه وه چه خدای بخښلي شمس د خدای وطن او ملت د پاره کوله. په ۱۳۵۷ کال کې چه د وړي میاشت شوه د افغان ملت گړندي غړي بنديان شوي و شمس الهدا شمس په یوې پیرنۍ غونډې کې دغه دنده په غاړه واخیسته چه له خپلو ټولو امتیازاتو به تیریري د پښتونخوا په یوې ځنډې کې به د افغان ملت د پاتې غړو دپاره یوه خاله جوړه کړي. بیا د ریښتیني مجاهدینو عسکري او د پوهنې په ټولنو کې افغان ملتیان فعاله شول. ددی حالاتو تفصیل ډیر دي چه په لیکنو کې راغلی دی. نن چه بهرني قوتونه په افغانستان کې دي او ملي یووالي ته کلک زیان رسیدلې دی. د امریکې د جمهور رئیس بوش او دهغه د ډلگۍ ناسم سیاست و چه نن یې په امریکې کې خپرنه پیل شوی ده امریکایان هم وایې چه مونږ خپل هیواد غواړو ترلاسه کړو. ددغه حالت دوام زمونږ ملي هویت له بنسټه ویجاړوي رقیبان دي رابلي دي پوهیږم

د افغان ملت ملي مترقي گوند د افغانستان د اسلامي جمهوریت له خوا په رسمیت وپېژندل شو

د افغانستان ټولنپال ولسواک (افغان ملت ملي مترقي) گوند د انجینر اجمل شمس په مشرۍ د یو رسمي گوند په توگه ومنل شو. ۱۳۸۶ ل کال د ثور په ۲۴ نیټه د ۲۰۰۷ ع کال د می ۱۴ د افغانستان ټولنپال ولسواک (افغان ملت ملي مترقي) گوند د افغانستان اسلامي جمهوریت د عدلي وزارت څخه دازادسیاسي فعالیت لپاره رسمي جواز تر لاسه کړ. یاده دې وي چه د افغانستان ټولنپال ولسواک (افغان ملت ملي مترقي) گوند نوې گوند نه بلکه د افغانستان اسلامي جمهوریت د عدلي وزارت سره نوې رسمي شوې گوند دې. دغه گوند نن نه دوه څلویښت کاله وړاندې په هیواد مین او ملي شخصیت دیپلوم انجینر غلام محمد فرهاداود نورو وطن پرستو شخصیتونو له خوا تاسیس شوی. د ۲۰۰۵ ع کال د اکتوبر په میاشت کښې دگوند رئیس ارواښاد شمس الهدا شمس صاحب په حق وروسید او په یوه درنه گوندي غونډه کښې انجینر اجمل شمس د گوند نوې رئیس و ټاکل شو. افغان ملت ملي مترقي گوند په سوله ایزه او دیموکراتیکې مبارزې باور لري او د هیواد د لوړو ملي گټو په نظر کښې نیولو سره به دغه مبارزې ته دوام ورکوي. د هیواد والو نه هم هیله کوي چه د دې سپیڅلي ملي، اسلامي او انقلابي گوند سره دگران هیواد د ملي منافعو د زغورنې په خاطر په یو سنگر کښې مبارزې ته ادامه ورکړي.

د افغانستان ټولنپال ولسواک (افغان ملت ملي مترقي)

گوند په داسې حساسو شيوه کښې رسميت ترلاسه کوي چه

زموږ گران هيواد د خپل تاريخ په يو ډير نازک

حالت کښې قرار لري. د هيواد داخلي او خارجي دښمنان غواړي چي دا

جنگ خپلي هيواد نور هم په اور کښې وسوځوي او د سولې او ثبات

ټينگښت ناشوني کړي. د افغان ملت ملي مترقي گوند د خپل ملي مسوليت

ترسره کولو لپاره په پوره انقلابي شعور د ديموکراتيکي مبارزې ميدان ته

رادانگي او هيواد والو نه هم هيله کوي چه د دې سپېڅلې ملي، اسلامي او

انقلابي گوند سره د گران هيواد د ملي منافعو د زغورنې په خاطر به يو

سنگر کښې مبارزې ته ادامه ورکړي. دلته يو وضاحت لازم گڼو او هغه دا

چه د افغانستان ټولنپال ولسواک (افغان ملت ملي مترقي) گوند نوې گوند نه

بلکه د افغانستان اسلامي جمهوريت د عدليې وزارت سره نوي رسمي شوي

گوند دي. دغه گوند نن نه دوه څلويښت کاله وړاندې په هيواد مين او ملي

شخصيت دپيلوم انجينر غلام محمد فرهاد او د نورو هيوادپالو شخصيتونو له خوا

تاسيس شو چه هغه ئي لمړني رئيس هم ؤ. کله چه په ۱۳۶۱ ل کال کښې

ارواښاد فرهاد صاحب په حق ورسيد نو په اول ځل گوند کښې د نوي رئيس د

ټاکلو لپاره انتخابات ترسره شول. چه په نتيجه کښې ئي ارواښاد شمس الهدا

شمس درايو په اکثريت د گوند د رئيس په توگه وټاکل شو. يوي ډلې دغه پايلې

ونه منلې او گوند ئي د انشعاب بنکار کړ. چه بالاخره په دوه ډلو ووېشل شو.

د يوي ډلې مشر ارواښاد شمس صاحب ؤ او د بلې خوا مشري بناغلي محمد

امين واکمن کوله. د واکمن صاحب د ډلې مشري نن سبا بناغلي انوارالحق

احدي کوي. د شمس صاحب د وفات نه وروسته د ۲۰۰۵ ع کال داکتوبر

په مياشت کښې انجينر اجمل شمس په يوه درنه گوندي غونډه کښې د گوند

نوي رئيس وټاکل شو. افغان ملت ملي مترقي گوند د هيواد روانې سياسي وضع ته

په پوره ډول متوجه دي. ددې گوند دريځ د هيواد د لوړو ملي منافعو او حقايقو پر

بنسټ ولاړ دي دا چه مونږ په خيالي دنيا کښې نه اوسېرو نو هر حالت بايد د حقيقت په

تله وتلو او مناسب چلند ورسره وکړو. د طالبانو د سقوط نه وروسته چه په هيواد

کښې کوم بدلونونه راغلي به هيواد او هيوادوالو يې مثبت او منفي اغېزې

غورځولي. د مثال په ډول په سوله ايزه توگه د ټولټاکنو ترسره کيدل، داساسي

قانون تصويب او په ولس کښې د جمهوري شعور رازېږيدنه مثبت گامونه بللې

شو. بل طرف ته دا هم بايد په ډاگه کړو چه تيرو پنځو کلو کښې د هيواد بيا

رغونې لپاره چه په بيلياردونو ډالره مرسته سوي د هيواد اقتصادي، اجتماعي

او زيربنائي پر مخيگ په کسې روښانه نه ليدل کيږي. اداري فساد خپل انتها

ته رسيدلې. جنگ سالاران په څه نا څه شکل اوس هم د دولت په مختلفو برخو

حاکم دي. او د دولتي ادارو د جوړونې پروسه ډيره ځنډنې ده. د هيواد

اقتصادي بهير به غير عادلانه ډول مخ په وړاندې روان دي. يوه طبقه خلک په

ډير لږ وخت کښې د مليونونو خاوندان شول اما د هيواد اکثريت د فقر او

بيوزلې ژوند تيروي. افغان ملت (م. م) گوند چه په سوسيال ديموکراسۍ يا

اجتماعي عدالت يقين لري دغه وضع په هيواد کښې د تشنج، گډوډۍ او

محروميت د زېږيدنې د عواملو څخه بولي دا پورتنې هاغه ټول تعميري

انتقادات دي چه نه يوازي افغان ملت (م. م) گوند بلکه اکثريت هيوادوال او

حتي نړيواله ټولنه ئي هم پر واکمنې ادارې باندې لري. بايد دا هم زياته کړو

چه نړيواله ټولنه هم په خپل ځاي ملامته ده او دافغانستان سره ئي لازمه مرسته

نه ده کړې. افغان ملت (م. م) گوند په ملي وحدت يقين لري او قومي او ژبني

تقصباتو ته لمن وهل د گران هيواد سره سره جفا بولي. افغان ملت (م. م)

گوند په دې عقیده دي چه د هيواد ټول اتباع يو شان حقوق او هم يو شان

مسوليتونه لري. د روسي يرغل پر ضد د افغانستان د ټولو ورونو قومونو گډ

مقاومت دا ثابته کړه چه افغانان يو موټي دي او دښمنان نشي کولې چه دوي

سره جلا کړي. افغان ملت (م. م) گوند دهيواد په ملي کلتور او ملي هويت

باندې هر راز خارجي يرغل په کلکه سره غندي او د مخنيوي لپاره ئي خپلې

مبارزې ته دوام ورکوي. د ملي پخلاينې پروسه په کلي توگه تائيدوي او ددې

بهير د لا پراختيا او پياوړي کولو لپاره د لازياتو هڅو غوښتنه کوي. د هيواد

واکمنې ادارې څخه غوښتنه کوي چه د ټولو گاونډيو هيوادونو سره د هيواد د

ملي منافعو او ارزښتونو د خوندي ساتلو په خاطر د زور سياسي تدبير او بصيرت

نه کار واخلي.

د افغانستان ټولنپال ولسواک (افغان ملت ملي مترقي گوند) د خپل باني

دپيلوم انجينر غلام محمد فرهاد په خط روان دي

ليک: يادام ظريفي فقير

مخکې تردې چه د گوند په مرام څه وليکم ضروري بولم چه

په افغاني ناسيوناليزم لږه ځغلنده رڼا واچوم. ناسيوناليزم،

نیشنلیزم، هیواد پالنه یا ځان پیژندنه یوه فطري غریزه ده چه

لوی خدای رح، د انسان په تخلیق کښې شته کړی. د

افغانستان ملي شاعر ملنگ جان د وطن په باب یو شعر کی

وايي: کوم نعمت دي په دنیا کې چه ئي بیخ نه وي له خاورې

که نعمت غواړې عاقله نو د خاورې خدمتگار شه

همدغې مینې همدغې چوپړتیا ته ناسيوناليزم واځي

ناسيوناليزم په سياسي شکل په اتلسمه پيړۍ کې شروع شوی دی زموږ لرغونی او تاریخي

افغانستان په پنځه زره کلن اوږد تاریخ کې مختلف دورونه راغلي. افغانان چه د هندوکش د غرونو

په لمنو کې د آمو او جهلم په منځ کې په طبعي شکل میشت وو او دي. پښتون، ازبک، هزاره، بلوڅ

، تاجک او نور ورونه قومونه شریک مقدسات او شریکي ملي گټې لري او دا شرکت یوازې د

افغانیت په کلمه کې ځای شوي دي. د پاني پت فاتح د اوسني افغانستان چوکاټ جوړونکې لوی

احمد شاه بابا د میشتو ورونو قومونو د واحد هیواد واحد مرکز او واحد اداري تشکیل د پاره واحد

نوم افغانستان انتخاب کړی دی. په افغانستان کې دافغاني ناسيوناليزم باني د افغان ملت ملي

مترقي گوند لمړنی رئیس فقير صفته انسان ستر افغان خدای بخښلې دپيلوم انجينر غلام محمد فرهاد

د وخت د حساسيت په نظر کې نيولو سره ولسواکي نه ئي په گټه اخستني سره د ځينو با درده او با درکه

افغانانو سره په مشوره او گډې مرستې وکولای شول چه د ۱۳۴۴ کال د کب د مياشتې په ۱۷ نيټه د

سه شنبې په ورځ د پلازمینې کابل په خادم مینه کې د خدای، وطن، ملت تر شعارلاندې د افغان

ټولنپال ولسواک گوند بنیاد کېښود او د ۱۳۴۵ کال د وري په ۱۷ مه نيټه ئي د افغان ملت لومړنۍ گڼه

نشر کړه او د ملت سره ئي يو اوږد ډيالوگ شروع کړ چه اته کاله ئي په مسلسل ډول جريان درلود او په

نتیجه کې د افغان ملت پنځه اصول يعنې ملي مقدسات، ملي تاريخ، ملي کلتور، ملي اقتصاد، او د

وطن پالنې گډ احساس منځ ته راغلل چې د دې گوند اصلي توکي دي. د گوند کړنلاره او تگلاره ئي

په ۱۳۵۲ کې ملي فکر لرونکو ته وړاندې کړه دا چه په افغانستان کې په همدې کال کې يو سپين بدلون

منځ ته راغی او هغه حالاتو ته لاره خلاصه شوه د کومو چې فرهاد بابا ئي په ۱۳۴۸ کال کې وړاندوینه

کړې وه که د راډيو افغانستان د ارشيف څخه دا ریکارډ ضايع شوی نه وي د ځينو مشرانو به هم دا خبره

ياده وي چه د ملي شورا جريانات نيغ په نيغه د راډيو څخه نشريدل فرهاد بابا هغه وخت د کابل ښار د

اومې ناحيې وکیل ؤ کله چه د شورا د تالار نه ببرک کارمل، حفيظ الله امين او انا هيتا د انټر

ناسيوناليزم غږ وچت کړ نو غلام محمد فرهاد د افغانيت سره د مينې په قوت د دې په ځواب کې داسې -

پيغام وړاندې کړو: «ای افغانانو افغانستان ډير ښکلی او ښائسته وطن دئ يا شهامته او غيور افغانان

په کې ژوند کوي په پردو نظريو او غولونکو او غورو الفاظو دا وطن نه اباديږي دا وطن خاتنه فزيکي او

طبعي ساختمان لري چه د دی وطن اوسيدونکي په طبعي توگه شجاع ذکي متين عزتمند او متقي وي

هر وخت به د الله د رضا د پاره د انسانيت په خدمت کې په افغاني هوډ جهاد او غزا ته تيار وي د اسلام

مبارک دين او افغاني کولتور خپلو کې سره اخښکل شوي دي مټې را بد وهي او په خپلو مټو دا وطن

آباد او ولس ئي ښاد کړئ ای خلکو دا وطن ډيره زيبائي او ښکلا لري دی هوا کې غریت، لوږه

، ناروغي، بې کوري او بې سواډي ښه نه ښکاري خو درانه ښکاري، چه په پت او عزت کې

خپلواک ژوند لری. د کور، کالي، ډوډۍ د انټرناسيوناليزم او د پان اسلاميزم په تشو انقلابي

شعارونو دا وطن نه اباديږي دا وطن په ملي او مترقي اصولو اباديږي په دی وطن کې د شيخ

ملي او پير روښان د ملي نظريې په شان پيشوايان تير شوي دي مور بايد په خپل تاريخ او خپلو

اتلانو او مشرانو باندې فخر وکړو. اي افغانانو افغانستان ډير ښائسته په ځنگلو پوښلې

غرونه د روانو او طبعي اوبو ډک سيندونه لوي صحرانگانې اود قيمتي شتمنيو ډک کانونه

لري د ولسواکۍ او ورورولۍ په فضا کې دا وطن ودان کړي. په خپل وطن تاريخ او مقدساتو

کبر مه کوی. که د وطن سره مو مينه کمه شوه او بيگانه پرستان شوی، وطن ته مو شا کړه نو د

افغانستان او افغانيت دښمنان تيار سنگرونو کې ناست دي وطن کې به د افغان وژني جنگ

شروع شي ياد ساتی. چه داسې وخت به راشي چې ستاسو تعليم يافته کول به په پردو ملکونو

کې کوچی جارو کوي راځی. نورو ايزمونو پسې مه ځی. يوازې افغانيت باندې ټينگار وکړی. دا

خپلواک قوم مه ذليله وئ. د افغانستان د ورستيو درې لسيزو پيښو د فرهاد بابا خبره درسته

ثابته کړه. د ۱۳۵۷ د شور د کودتا څخه وروسته د افغانستان او افغانيت دښمنانو د هيڅ راز

ظلمونو، دسيسو او ترور باندې صرفه ونکړه چه افغاني روڼ تاريخ ئي شاهد دی دا دسيسې د

افغان ملت ملي مترقي گوند صفو ته هم داخلي شوی. د افغان ملت گوند د اساساتو خلاف

سازش کوونکو د ۱۳۲۲ کال انتخاباتو نتيجه و نه منله انشعاب ئي وکړه چه اوس ئي

بناغلي انوارالحق احدی مشر دي. مبارز شخصيت او د افغاني ناسيوناليزم د سنگر مخکښ

شمس الهدا شمس چه دا څو کلنه ودریدنه يی د جهاني او ملي حلقو څخه پټه نه ده چه خرڅ نه

شو وه نه ډار شو، او تسليم نه شو او د... پاتې م م م

نشنلیزم یا ملیت گرایي

غلام غوث ((هدوی))

عده از افرادی که دارای نظر و دیده گرایي تعصب آمیز می داشته باشد برتری يك قوم بر قوم دیگر را نشنلیزم میدانند چنانچه اقلیت های این مرزوبوم پشتون های ما را بنام نشنلیست میدانند در حالیکه چینی نیست بلکه مجموعه اقوام و قبایل ساکن افغانستان بنام افغان مسمی میباشد نشنلیزم یا ملیت گرایي اندیشه مثبت بوده تعصبات قومی سمتی و لسانی در آن نیست ان دشمنان ملت افغانستان است که ملت ستم دیده و ستمکش ما را با نام پشتون، تاجک و ملت هزاره ازبک، پشه یی، ترکمن... و غیره از هم جدا ساخته است. ما هم يك افغان هستیم این يك تفکیک قومی است نه نشنلیستی و ملی گرایي هر گاه تاریخ پر افتخار ما از اریانا کبیر و باستان تا این دم مشاهده کنید در آن به وضاحت معلوم است که تمام اقوام ساکن افغانستان از وجیب وجیب خاک در مقابل تجاوز چنگیز، انگلیس ها، روسها و سایر متجاوزین استاده گی نموده اند و یا شمشیر براق و تفکیک دفاع کرده و میکنند به متجاوزین چنان درس عبرت داده اند که در خواب و خیال آن ها نه بودند چنانچه از هم پاشیدن اتحاد شوروی عامل بزرگ آن تجاوز شوروی بر خاک

افغانستان بود آنان در این خاک مقدس به چنان شکست ننگین و شرم آور مواجه شدند که هزاران هزار عساکر خویش را از دست دادند و از نظر اقتصادی هم به چنان شکست شرمساز آور مواجه شدند که در نقشه دنیا دیگر به نام اتحاد شوروی موجود نیست. نشنلیزم یا وحدت ملی یعنی ملیت گرایي ما را چنان افتخار بخشیده و افغانستان پر افتخار ثمره همین نشنلیزم است و بس، میرویس بابا، احمد شاه بابا بنیان گزاران افغانستان نوین و جاویدان بوده و ما این افتخار بزرگ شانرا که به ما به میراث مانده از تن و جان خویش دوست داریم به خاطر داشته باشید که نشنلیزم را بنام قوم پرستی، لسان پرستی و سمت پرستی نه دانسته بلکه نشنلیزم مجموعه از اندیشه های ملی تمام اقوام و قبایل افغانستان است. اعم از سنی، شیعه، و هندو بوده و میباشد مرگ به آنها که در وطن ما تفرقه می اندازد و حکومت میکنند به پیش به سوی جامعه متفق و همتا و عاری از هرگونه اختلافات قومی، ما افغانستان کبیر، ازاد و مرفه می خواهیم مردمان ما همه افغان هستند اگر خواهی نه خواهی ان مرز تطبیق شدنی است. زنده باد نشنلیزم زنده باد اندیشه نشنلیستی

یاتی د لوی افغانستان د تاریخي حیثیت

او تجربه وه ډېر ښکلي مشاق مرزا و شاعري يې هم ډېر خوښه وه کله کله به چې ورته فرصت پيدا شو شعر خوا ته يې هم رجوع کوله د مثال په توگه ستاسې پام دې څلوريزو ته راوړوم:

به پښتو خبرې شرم مونږ ته ښکاري تر دې حده قوميت زمونږه مری دی خپل وطن او ژبه پرې نږدې افغانه چې همدغه د ملي ترقي چي دی يو په وطن کې د کافر نوکر شو بل مهاجر شو د نوکر نوکر شو د بې تنگۍ وختونه راغلل خلکه يو نامرد بر او بل دلر نوکر شو

ډېر مېلمه دوست او اشنا دوست مینه ناک انسان وه د کوزې پښتونخوا مشرانو به خاصه توکه فخر افغان خان عبدالغفار خان (باجا خان)، اجمل خټک، افضل خان لالا، حاجي غلام محمد بلور، ارباب همایون، ارباب دوست محمد، لطيف ابريدي او افراسياب خټک سره ډيرې نژدې اړيکې درلودې. خورا مینه يې سپين روبي او مشر سياستدان افضل خان لالا سره وه. د ارواښاد شمس صاحب اصول دا و چې د افغانانو د ملي منافعو د افغانستان د تاریخي حیثیت د افغان ملت گوند سياسي اهدافو او سياسي گټو د لاس ته راوړلو دپاره يې هميش هلي ځلې کولې د سر په بدله ددې کار نه تېرېدونکې نه وه. کله چې کمونستانو په افغانستان کې د خپلو روسي بادارانو پواسطه کودتا وکړه نو د افغان ملت گوند دخپل دروند موسس ارواښاد ديپلوم انجینر غلام محمد فرهاد په مشوره په کابل کې په غټه کچه لويه حزبي غونډه وکړه چې شمس صاحب په کې د رایو په اکثریت د عالي شورای منشي توب وگاټه او ټولې گوندي چارې خدای بخښلي شمس صاحب ته ور وسپارل شوې چې شمس صاحب د خپل مسولیت په احساس خپل فعالیتونه نور هم گړندي کړل. کمونستان د افغان ملت گوند د فعالیتونو په خورا وېره کې شول، نو د افغان ملتیانو په نیولو يې پیل وکړ. ډېر افغان ملتیان يې ونيول بنديان شول او ډېر تکړه افغان ملتیان يې شهیدان کړل خو شمس صاحب ته خدای نجات ورکړ. د مهاجرت لار يې غوره کړه پېښور ته د خپل فامیل سره کډوال شو. سياسي پناه يې واخيسته مگر خلقیانو او پرچميانو دده د کابل د بي بي مهرو کور او د نورگل کور دواړه تالا کړل. ارواښاد شمس صاحب ډېر انقلابي شخصیت او د غټې حوصلي څښتن وه شخصي ملکیتونو او شخصي گټو نه يې ملي گټو ته ډېر ترجیح ورکوله او ملي گټې يې مقدمې گڼلې په ډېر دقیقو شرایطو کې يې ټول افغان ملتیان منظم کړل گوندي دفتر يې تاسیس کړ د بي کوره افغان ملتیانو دپاره يې لیلیه (مېلمستون) انتظام ونيوه. د افغان ملت او استقلال د جريدو په خپرولو پیل وشو او د کمونستانو په مقابل کې دجهاد ابلاغیه يې دخپل تصوير په ملتيا نشر کړه او دافغان ملت گوند موقف يې په افغانانو او نړيوالو وپيژاند.

یاتی د افغانستان ټولنپال ولسواک

ژوند تر پایه ئې د وطن او افغاني ناسیونالیزم دبنماتو سره سازش ونکړ. قدرت الله حداد د افغاني ناسیونالیزم د رهبر او شمس الهدا شمس د گوند د رئیس په حیث منلي شوي وه د مرحوم شمس الهدا شمس د مرگ څخه وروسته چه د گوند د فعالیت ۴۱ کاله پوره شوي او دریمه دوره ئې پیل کړې دیپلوم انجینر اجمل شمس په مشرې د يو ملي مترقي گوند په حیث د ۱۳۵۲ کال د تگلارې او کرنلارې په تعقیب د احزابودقانون په پیرو د عدلیې وزارت څخه د فعالیت اجازه تر لاسه کړې خپل فعالیت ته دوام ورکوي او د افغاني ناسیونالیزم پیرو کارانو ته ډاډ ورکوي چه د خپلو مشرانو په پل پل پدې او د خدای، وطن، ملت تر شعار لاندې د افغاني ناسیونالیزم د پنځه اصولو ملی مقدسات، ملی تاریخ، ملی کلتور، ملی اقتصاد او او د وطن پالنې گډ احساس به تعقیبوی او د یو موتي خپلواک طبعي او سر لوړي افغانستان له پاره به چه بنیاد ئې میرویس نیکه اینودی وه لوی احمد شاه بابا ورته سياسي چوکاټ جوړ کړی وه د وخت د غوښتنو سره سم د هدف د لاس ته روستلو له پاره نوي نوي تکتکي حرکتونه په کار اچوي او د یویشتمې پیړي د غوښتنو سره سم به ناپیلي سیاست کوي. دافغان ملت ملی مترقي گوند غړو تاسو ثبات وښود، ووژل شوی، وېرې وی، رنگ رنگ نومونه درباندي کښودل شول چا درته تنگ نظره وویل او چا دریمه درجه کمونستان وبللی. خو برې ستاسو دې هم هغه کسانو چه پرون ئې د بین المللیت چغې وهلي او هغه کسانو چه د وطن او افغانیت نامه ته کفر ویل لگیا دي نوي نقابونه په خان اچوي د افغانستان اود ملت پالنې چغې وهي خو دوي ټول د بهرنیود هدفونو د پوره کولو د پاره کار کوی - وگوری چه نن ښی او چا افراط سره یو ځای کیري او د دې مظلوم ملت د بیا بریادنی له پاره جبهی جوړوي دا موقع غنیمت ده د یو والی لاسونه ورکړی ملت تاسو سره دی یو ځل بیا په ډیر فخر سره وایو چه د افغان ملت ملی مترقي گوند د خپلو مشرانو دیپلوم انجینر غلام محمد فرهاد بابا لاره تعقبوي او د شمس الهدا شمس د مبارزې پیروي کوي

شکر چه خرڅ نه شوم په ډالرو په روبل باندي نه په ریال کلدارو نه په دې او نه په بل باندي ښه عزم مې وښود دنیا والو ته ښکاره شوله عزم مې قوي شو د پخوا نه یو په بل باندي ساتي

له جرمني څخه د پناغلي عمر پانځون ليکنه

له ورځ مخکې نه پورته

شمس په ۱۳۱۶ ال کې دکونړ ولايت دنورگل ولسوالۍ په کوز نورگل کې په يوه روحاني کورنۍ کې چې د قاضيانو په نامه هم يادېږي د ډگروال صاحب حاجي نورالهدا خان په کور کې پيدا شوی دی.

لومړنی ښوونځی يې په نورگل کې لوستی دی. تر دولسم ټولگي يې حربي ښوونځی او بيا په ۱۳۴۴ ال کې دکابل حربي پوهنتون څخه فارغ شو. ډېره موده يې دننگرهار په يولسمه فرقه کې وظيفه اجرا کړې ده.

په ۱۳۵۲ ال کې د دفاع وزارت څخه کورنيو چارو وزارت ته بدل شو. د کورنيو چارو په وزارت کې د جگړې په رتبه دروغنياتو امر و. په ۱۳۵۷ ال کې د ثور دخونړۍ کودتا څخه وروسته له خپلې دندې څخه ليرې کړای شو او په کور کېنولی شو. ځکه شمس صاحب د افغان ملت دگوند له مشرانو څخه و. په داسې حال کې چې دگوند ډېر مشران په کابل کې او په ټول هېواد کې نيول شوي وه په زندان کې پراته ول. شمس په پټه دگوند مشري کوله او گوندي رهبر و.

د همدې کال د جدي پر ۲۲ په داسې حال کې چې کور يې د خليفانو له خوا محاصره شوی و او دی تصادفي ديو گوندي ورور په کور کې مېلمه و چې دخپل کور د محاصرې څخه خبر شو په همدې شپه دکونړ په سيند پورې ووت او پاکستان ته مهاجر شو. پېښور ته درسېدو سره سم يې د افغان ملت دگوند مرکز جوړ کړ، گوندي وروڼه

ماښام تردې و د روژې ورځ وه روژه ماتې لپاره موياري نيولو چې د پاکستان له کراچۍ څخه د غرمزې زنگ راغی غوږۍ مې پورته کړه.

زړه مې په درزا شو، ځکه ورور مې هسې پر غرمزې خبرې نه کوي. جوړ پخیر سره سم مې وپوښتل څه خبره ده؟ راته يې وويل چې مونږ پر غرمزې خبر شوي يو، چې شمس الهدا شمس صاحب په نورگل کې د زړه د دريدو له لامله مړ دی. خدای تعالی شاهد او واحد دی چې ډېر خفه شوم او هک پک پاتې شوم بې دريغه مې له خولې څخه ووتل " انالله و انا اليه راجعون" ورور مې راته وويل چې په کراچۍ کې موزونډ د تره ځوی حاجي يارولي جان په کور کې فاتحه نيولې چې دابه څو ورځې روانه وي ځکه چې کليوال، هېوادوال او گوندي وروڼه ډلې ډلې دفاتحې لپاره راځي.

سره له دې چې د شمس صاحب او زما په عمر کې ډېر توپير دی، خو بيا هم ډېره موده سره تردې پاتې شوي يو. شمس صاحب نه يواځې چې زمونږ سياسي مشر و. بلکې زما کليوال، دوست او تردې ملگری هم و؛ نو، ځکه مې وغوښتل چې دشمس په ژوند باندې يوه لنډه رڼا واچوم. ان شاء الله که ژوند باقي و دشمس صاحب دژوند پر ټولو اړخونو به په تفصيل سره قلم پورته کړم.

شمس خپل ځان پخپله " افغانستان چا وران کړ" کتاب ته چې مولف يې عبدالجبار ثابت دی او په ۱۳۷۷ ال کې ميوند خپرنډويه ادارې چاپ کړی دی داسې ځان رايژني:

يې سره زاغونډ کړل، د افغان ملت دجریدې په چاپولو يې پيل وکړ، په کابل کې گوندي وروڼو سره يې پټې اړيکې ټينگې کړې.

ډېر تفاوت شته په انسان کې د معنا په لحاظ

واړه مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي

شمس په پېښور کې ځان جوړ نه کړ، بلکې گوندي وروڼه يې منظم کړل او جبهو ته يې ولېږل، گوند يې نړيوالو ته وپيژانده، د قلم مورچل يې تود کړ. په ۱۳۶۶ ال دحمل په مياشت کې په پېښور کې په يوه گوندي کانگره کې د افغان ټولنپال ولسواک گوند (افغان ملت) رئيس وټاکلی شو چې تر ۱۳۸۴ ال پورې يې په پېښور کې دگوند د رياست دنده پرمخ بولې ده.

شمس صاحب سره زما وروستی ليدنه په ۲۰۰۳ دسېمېر کې په پېښور کې وشوه چې زه پېښور ته تللی وم. دده مېلمه وم. يوه ورځ دواړه يو ځای دسپي دپښتو څېړنو اوپراختيا مرکز ته لاړو. هلته مودسپي دپښتو څېړنو پراختيا مرکز ليدلو سره سره دقتيل صاحب او خليل الله قتيل ځوی صاحب سره شنې چای وڅکلې او د زړه خواله مو سره وکړه.

دوه ورځې مې شمس صاحب سره تېرې کړې بياترې د کراچۍ په لور رهي شوم. کله نا کله به مې له جرمني څخه په تليفون کې د حال احوال پوښتنه کوله دخپل هېواد له ډېرو حالاتو څخه به يې خبرولم. د پروسې کال په جون کې مې شمس صاحب سره وروستی تليفوني خبرې وشوې چې پارلمان ته يې له خپلې کانديدۍ هم خبر کړم.

شمس صاحب د ۱۳۸۴ ال کال تر لومړيو درې مياشتو پورې په پېښور کې د مهاجرت تنگې شپې او ورځې سبا کړې. په داسې حال کې چې د جهادي تنظيمونو ډېر واړه غړي د پاچيرو موټرو او بنگلو مالکان شول، خو شمس صاحب يو بايسکل هم نه درلود.

څه کم دېرش کاله په پېښور کې د ورسک رود په کاپيانو کې واوسيده په همدې کال کې دخپلې کورنۍ سره خپل کلي او خپل هېواد ته ستون شو او په پارلماني ټاکنو کې دکونړ څخه ولسي جرگې ته کانديد شو. د پارلماني ټاکنو کمپاين يې پر ښه زړورتوب سره د خپلو گوندي وروڼو پر مرستې پرمخ بوت. وايي چې نيکه يې کوله چې په رايو کې درغلی وشوې. له بده مرغه چې ژوند ورسره ياري ونه کړه د ۲۰۰۵ کال په اتم د اکتوبر يې د ۶۸ کلو په عمر پر نيمگړي ارمان له دې نيمگړې دنيا څخه سترگې پټې کړې. روح دې ښاد وي. الله تعالی په قران کریم کې فرمايي: " هو نفس ځکونکی د مرگ دی" نن نه يواځې د افغان ملت گوند، بلکې ټول ملت ديو پوه سياستدار، وطن دوست، ملت دوست، ملي خدمتگار او ملي شخصيت څخه بې برخې شول چې ځای به يې تردېرې مودې پورې تش وي. يو شی چې سړي ته ډاډ ورکوي هغه دا چې شمس صاحب سلگونه نه، بلکې زرگونه افغان ځوانان پر ملي او اسلامي روحيې پاللي او روزلي دي، چې دا ځوانان به دشمس د ارمانونو تر سره کولو لپاره خپله مبارزه پرمخ بيايي.

زه په پای کې د ارواښاد زامنو ايمل شمس، اجمل شمس، زردشت شمس او ټولې کورنۍ ته يې دلوی خدای (ج) په دربار کې د زړه تسلي، جميل صبر او ارواښاد ته په جنت فردوس کې ځای غواړم.

خادم چې په رښتيا شي څوک د ملک او د ملت

وطن يې پس له مرگه به مدفن فخر کوي

(قيام الدين خادم)

ارواښاد شمس الهدی شمس ته ادبي پېرزوینې

د شمس صېب شخصیت

اسرائیل غیرت

شمس یو شمس د دئی ملت و دې رهبر د افغان ملت و په سر سیوري د پښتون و دیو ښه ژوند په لټون و تل سر لوڅې او خپې لوڅې د قام مینه کښې مجنون و د جابر حکمران مخکښې دې ولاړ لکه زمهرې و په پښتو اسلام مین و په وطن قام سپلنې و په ده گران و ټول ملگري د دوي مینه کښې مجنون و ټول غیرت همت همت و ټول جرائت جرائت و دې بچي د میرویس خان و احمدشاه په لار روان و دې د سختو سره عادت و په خپل لوی خدای یې قناعت و چه د مرگه یې خبر شوم سم سوري د زړه په سر شوم شمس غیرت ته یو سکون و پښتانه یې قانون و

د ارواښاد شمس الهدا شمس په یاد کې

محمد یاسین ښووه وال

چې کله له دې کلي نه اشنا ده کډه کړې نورگله خوا او شانه دې رڼا ده کډه کړې د لمر په رڼایي کې څه کمی خوراته ښکاري ملگرو دا منی شمس الهدا ده کډه کړې حیران یوه ملگرو چې دا ولي خاموشي ده په دې به فیصله کړو چې بابا ده کډه کړې نورگل تورتم، تورتم دی د رڼا څه درک نشته چې دې کلي نه هغه باوفه ده کډه کړې خادم چې په رښتیني د وطن او د ملت وه غمخور د پښتون او پښتونخوا ده کډه کړې د تنگ، غیرت شمله وه سرښندونکي خدمتگار وه خادم د خوار ملت له دې دنیا ده کډه کړې مرگ حق دی مونږ تابع یو دا د پاک الله فرمان دی دنیا نه چې ادم او هم هوا ده کډه کړې دنیا دار الفناء ده هر زنده به فنا کېږي دا ځکه چې نبي رسول الله ده کډه کړې خوشحاله یم په دې چې په حیا عزت وفات شو له تنگ غیرت سره یې په رښتیا ده کډه کړې دا ستره ضایعه ده چې زغمل یې مشکل کار دی وطن نه چې ثانی امان الله ده کډه کړې یو ورځ به ښه وال محمد یاسین ته هم درومي فاني دنیا نه ستا نیکه بابا ده کډه کړې

د افغان ملت دملي او مترقي گوند رئیس مرحوم شمس الهدا شمس د څلوېښتی د مراسمو د اجراء په محفل کې

وځلي خان ملاخېل

ملگرو ای سستم دینده ملگرو ډېر کړیدلو ازموډه ملگرو که متحد نه شی بریاد به شی گردې نړۍ کې به نابساد به شی زمونږ نصیب کې خوشحالي نشته دی تل زوریدلي یو ارامې نشته دی لاره که سخته ده خو حقه هم ده په دغه لار کې پښماني نشته دی نن چې د شمس د څلوېښتی ورځ ده د افغان ملت د غم رازی ورځ ده استقامت دلاسه مه ورکوئ که دا زمونږ د ناامیې دی ورځ ده راځئ چې ټینگ عهد او پیمان وکړو د زړه له کومې په ایمان وکړو چې خاطرات به یې تل ژوندي ساتو اوس اعتراف به په میدان وکړو غداران مونږ ته دسیسې جوړه وي زمونږ په منځ کې توپي جوړه وي بریالیتوب یې په نصیب کښې نه شو خوشحاله گرځي مسخرې جوړه وي نور په عبث کارونو مه غولېږئ په مخه ځئ د چانه مه وېرېږئ حق نه دفاع کوئ حق نوم د خدای (ج) دی په حق غوښتو د چانه مه شرمېږئ د شمس په لاره باندي یون وکړئ په ښه پلان او په مضمون وکړئ مطلوب زمونږه به حاصل شي ورونو که په ټینگ عزم یو پاڅون وکړئ اوس به دعاد مغفرت کوو د شمس په حق کې په عزت کوو زمونږ دعاد ته منت بار دی ورونو د ملاخېل دغه اقرار دی ورونو

ارواښاد شمس صېب ته پېرزوینې

میر زمان خیل

ستانکزي د شمس له مرگه چې خبر کړم اوس به څنگه خان ترې لري یې خبر کړم د روژې په مقدسه میاشت کې لارو داسې مرگ به هر مومن ته بختور کړم لکه تندر چې لویدلې ځما په سروې دغه ویر ځکه په ورځې د اختر کړم څه خوښي دې په سوغات راوړه اختره خوښي کومه ده په غم به لیمه تر کړم چه په ژوند ورسره هر وخت تل په جنگ وم دی خو لارو اوس د چا خان لور کړم له واکمن او احدی دی مونږ ته ښه وو اوس به څوک خان ته لارښود او خپل رهبر کړم کاشکې ستا بدیل پیدا شي ستا په کور کې دغه غسړې په زامنو او تیر کړم په رښتیا ته مبارز مرد میدان وي دغه نور به له تا څنگه معتبر کړم د اقبال د شعر مفهوم اوس ښه تطبیق دی په دوه گوتو به زه پټ څنگه دا لمر کړم د اسیا په زړه د بسل چا حکومت دی ای فلکه چې دا چاره در په در کړم که په ژوند مو استقلال بیا په نصیب شو دغه ویاړ به په پامیر او خپل خیر کړم د حداد سیوری دې تل زمونږ په سروې بل به څوک وي چه له ده یې زه بهتر کړم حداد هم په سپینه ریره مهم دی منحرف به زه په کوم دلیل دلیر کړم چې د خدای (ج)، وطن، ملت له شعار کوږ ځي هر یو کوږ او منحرف به برابر کړم جبار خیله حقیقت چې تحریف نه شي یوه ورځ به له فاني دنیا سفر کړم

د ارواښاد شمس الهدا شمس صاحب په یاد کې

چې یار کډې بارولې

کاتب شاه

د ژوندون سختې شیبې وې چې یار کډې بارولې زما سترگې پسې سرې وې چې یار کډې بارولې

لیونی شوم خلکه راشی د زړه سر مې جدا کېږي زما خوله کې دا نارې وې چې یار کډې بارولې

څه عجیبه یې ښکلا وه چې په زړونو یې باداري کره غټې سترگې یې څومره مړې وې چې یار کډې بارولې

خدایه څنگه به مې هېر شي هغه یو انځور د یار مې زلفي مخ باندي خورې وې چې یار کډې بارولې

زنه یې وتره مه ژاره چې به نور هم یار خپه شي په ټول چم کې انگازې وې چې یار کډې بارولې

ما گریوان کړ ورته خیرې خو یار بیا هم پاتې نه شو خو چا کړې فیصلې وې چې یار کډې بارولې

یو نیمگري مازیگروه خدای راوستې وه خدای تېر کړ کاتب شاه سختې صحنې وې چې یار کډې بارولې

مرثیه

د متین عزم خاوند لار

لیک: ب (ظرفي فقیر)

له ځوانۍ تر بودا توب

خپل ملت سره به قل و

هېڅ یې نه کوو قرار

و دشمن په سر گزار

خدای، وطن، ملت شعار

دده تگ په همدې لار

په دوستۍ کې کلک هم جنگ کې

سیال یې نه لره په ننگ کې

خپل ولس ته په خدمت کې

و سرشار دې حرکت کې

لوی شعار ته وفادار و

بس روان په دغه لار و

د تاریخ، کلتور په ننگ و

تل گړندي او تل گویان و

نمونه د شجاعت و

د افغان ملت پت و

محافظ و او عسکر و

په هېڅ ځای کې ټیټه نه

د خوشال توره او سپر و

د پټکي لایق یې سر و

د غازي امان په پل تلو

غلام محمد فرهاد بابا

شمس و شمس و لکه لمر لار

د افغان ملت رهبر لار

یو یې عزم یو تکل و

په یوه لار یې منزل و

و افغان زاده و

ددې خاورې پرورده و

په هېواد کې او هجرت کې

کمی نه راتلو جرات کې

ښه پښتون ښه مسلمان و

خوی خصلت یې د افغان و

هغه سر چې ټیټه نه

اوسپنیز و ماتېده نه

د میرویس او احمد شاه

ځای یې ناسته وه رښتیا

د ارواښاد شمس الهدا شمس صاحب په یاد کې

وزیرید - لمړنۍ زدکړې یې په خپل کلي کښې وکړې او بیا د کابل په حربي ښوونځي کښې شامل شو نوموړي د خپلې کورنۍ او بیا د خپل پلار ارواښاد ډگروال نورالهدا خان دسپارښتنې او ټینګار له مخې په حربي پوهنتون کښې شامل شو چه له پوځي زدکړې وروسته په ۱۳۴۴ ل کال کښې بریالی فارغ شو. او په اردو کښې په دنده وگومارل شو. ۷ کاله دندې اجراء کولو وروسته د کورنیو چارو وزارت په غوښتنه نوموړي وزارت ته د معرفي شو او د لوجستیک د امر په حیث یې وظيفه پیل کړه دغه وخت شمس صاحب د جگړنۍ رتبې ته رسیدلي و. او دکمونستي کودتا پورې یې دغه دنده تر سره کړه. ارواښاد شمس په ډیر کم عمر کښې د ناسیونالیزم مفکوره واخیسته. هغه د فخر افغان خان عبدالغفار خان د قام پرست غورځنگ نه هم اثر واخیست کوم چه په هغه وخت کښې یو فعال تحریک و. کله چه په ۱۳۴۳ ل کال کښې د لوڼې جرګې له خوا نوی اساسي قانون تصویب شو. درې ډوله سیاسي تحریکونه رامنځ ته شول لکه اخواني، کمونستي او ناسیونالست یا وطن پال. خو لاتر دې د مخه وطن پال غورځنگ د شاه محمود خان د صدارت په وخت کښې د وینځ ځلمیانو په شکل کښې منځ ته راغلی و. خودا وخت د ارواښاد دیپلوم انجینر غلام محمد فرهاد په مشرتابه په ۱۳۴۴ لمريز کال کښې دافغان ټولنیپال ولسواک گوند په نوم تاسیس شو. فرهاد صاحب د ولسي جرګې وکیل او د کابل ښاروال پاتې شوي و ډیر لوړ او پاک شخصیت وه. تر دې چه د هغه سیاسي مخالفین هم د هغه د خدمت او صداقت څخه انکار نه کوي. شمس ډیر زر دغه نوي جوړ شوي ملي گوند ته جذب شو او د تاسیس نه یوازې یو کال وروسته یې د گوند غړیتوب ترلاسه کړ. شمس په گوندي چارو کښې هم ډیر زیات دخپل شواو په ډیره لږه موده کښې یې په گوند کښې ځانگړې حیثیت وموند. د هغه د کابل کور د افغان ملت غیر رسمي دفتر وگرځید. چیرته چه به حربي عوسې ښېدې او دهیواد په کچه د گوندي غړیو مرکزیت شو. شمس ددې تر څنگ چه یو ډیر ټولنیز شخصیت و په ټولنه کښې یې نیک شهرت ترلاسه کړ او د دهیواد پالنې د مفکورې په خپرولو کښې یې خورا مهم رول ولوباوه. په ځانگړي ډول ئې په مشرقي کښې یو زیات شمیر ځوانان هم وروزل. ستر سياسي گوندونه د لوړو اشخاصو څوک چه عالي اراده، اخلاص، دنفس پاکوالي، یو ځانگړې سياسي لیدلوري ولري او خپل ژوند د ټولنيزې سپیڅلې موخې دپاره قرباني کړي په هلو ځلو رامنځته کېږي. د ارواښاد شمس شخصیت ددې یو ژوندي مثال دي. کله چه کمونستانوپه کال ۱۳۵۷ کښې قدرت ترلاسه کړ افغان ملت گوند د ملي مفکورې د لرلو په جرم ددغه رژیم لخوا ډیر وځپل شو. خو بیاني هم په دغو سختو شرایطو کښې د افغانستان دملي گټو د ساتلو د پاره خپله مبارزه جاري وساتله. همدا وخت و چه شمس په یوه درنه گوندي غونډه کښې چه د پلازمینې کابل په هود خیلو د شهید صدیق په کور کښې وشوه د لوی منشي په توگه وټاکل شو. په داسې نازک وخت کښې یوازې شمس غوندي یو انقلابي رهبر وکولې شول چه دغه دنده تر سره کړي. دغه جریانان د وخت د دولت د پاره لوی گواښ و ځکه نو د گوند یو شمیر مهم غړي ونیول شول. د شمس د نیولو د پاره هم منظم پلان جوړ شو مگر خدای جل جلاله ته داسې نه وه منظور او دی په معجزانه ډول پېښور ته په هجرت کولو بریالی شو. د ارواښاد شمس د سیاسي ژوند مهمه برخه په پېښور کښې تیره شوه چیرته چه یې نزدې ۲۲ کاله تیر کړل. شمس د هجرت په دیار کښې د گوند د پاره یو فعال مرکزیت جوړ کړ. د فترې پرانیست او د استقلال په نوم یې جریده پیل کړه. که څه هم په کابل کښې دگوند مشر فرهاد صاحب و خود هجرت به دیار کښې گوند شمس رهبري کاوه. پېښور کښې هغه د پښتون قام پرستو سره ډیرې نزدې اړیکې درلودې. په ځانگړي ډول ئې له افضل خان لالا سره ډیرې نزدې اړیکې وې. شمس د مذهبي افراطي تنظیمونو د پرله پسې -

که هر څو د پاکستان له خوا منل شوي هاغه ۷ تنظیمونو خپلمنځي اختلافات درلودل خو د افغان ملت سره دشمني کښې یولاس وو. هیواد پالنه او دخپل حق غوښتنه سیکولر او غیر اسلامي گڼل کیدل سره له دې چه شمس به په بیا بیا ویل او په دغه عقیده و چه اسلام زمونږ د افغاني ناسیونالیزم یوه نه بیلیدونکې برخه ده. په ۱۹۸۴ع کښې د افغان ملت مؤسس دیپلوم انجینر غلام محمد فرهاد صاحب په حق ورسید. گوند د نوي رئیس د ټاکلو د پاره په ۱۳۲۶ ل کال د وري دمیاشتي په ۲۲ نیټه په پېښور کښې انتخابات وکړل. د ریاست د پاره درې کانیدان وو. شمس الهدا شمس، قدرت الله حداد او محمد امین واکمن. ارواښاد شمس د رایو په اکثریت په ډیر شفاف ډول د گوند رئیس وټاکل شو مگر د واکمن پلویانو د پلان شوي پروگرام له مخې د گوندي ټاکنو پایلې و نه منلې او په نتیجه کښې یې گوند په دوه برخو وویشل شو. همدغه د واکمن ډله ده چه اوس یې د مالیې وزیر انوار الحق احدي مشري کوي. خو قدرت الله حداد صاحب څو کاله وروسته د شمس صاحب نه خپل ملاتړ اعلان کړو. شمس ته د کمونست رژیم له خوا ډیر وړاندیزونه وشول او خپله ډاکټر نجیب الله څو ځله د ملاتړ غوښتنه وکړه په کابینه کښې د گډون بلنه هم ورکړل شوه مگر شمس صاحب په خپلو اصولو ولاړ و او ددوئ دغه وړاندیزونه یې په اصولي توگه رد کړل. هغه په دې عقیده و چه له دغه دولت سره ملاتړ او یا ورسره یو کیدل ملي خیانت او د افغانستان دملي گټو پر ضد او د افغان ملت د مرام نه سرغړونه ده. کله چه ډاکټر نجیب باندي کودتا وشوه. یو خوا د ملگرو ملتونو دسولې پروسه سبوتاژ شوه او بل خوا د قدرت خلا کامله انارشي رامنځته کړه. دا په افغان تاریخ کښې د لاقانونیت، بې امنیتۍ او د بشر د حقونو نه د سرغړونو یوه توره برخه ده. ارواښاد شمس په دغه وضع ډیر خواشیني و. هغه امیدوار و چه د قدرت واگي به په سوله ایزه توگه د ډاکټر نجیب څخه د ملگرو ملتونو له خوا وړاندې شوي ۱۵ کسيزې شورا ته سپارل کېږي.

بیا هم شمس صاحب د افغان کرکیچ رابرسیره کولو او دنړیوالي ټولني د پراخه رول لوبولو د پاره خپله سوله ایزه مبارزه جاري وساتله. شمس د پراخ بنسټه حکومت غوښتونکي و. هغه غوښتل چه د ملگرو ملتونو د سیوري لاندې د ټولو افغانانو گډ دولت جوړ شي او هم د ملگرو ملتونو لخوا بې طرفه قوتونه په هیواد کښې د ثبات ټینگښت د پاره وگومارل شي. ددغه گډوډۍ او انارشي د له منځه وړلو د پاره طالبان د مذهبي مصلحینو په توگه میدان ته راووتل او په ډیره کمه موده کښې ئې د کابل په شمول د هیواد زیات شمیر سیمي تر ولقې لاندې کړې. په پیل کښې شمس لکه د نورو هیواد پالو مشرانو امیدوار و چه دوي به د یوه ملي حکومت جوړولو د پاره لاره هواره کړي مگر کله چه شمس ددوي په اوږد مهالوارادو پوه شو او ددوئ طرز حکومت ښکاره شو کوم چه دننۍ نړۍ سره ئې سمون نه خوړ هغه نامېده شو. شمس د بامیانو لرغونې بت ویجاړول چه د افغاني تاریخ د قدامت یوه ځانگړې نمونه وه وغندل. د طالبانو د رژیم له نسکوریدو وروسته هغه په هیواد کښې تحولاتو ته بیا د امید په بسترگه وکتل مگر د یوه ریښتیني دیموکرات په توگه په جوړه شوې اداره کښې د قومي توازن د نشتوالي په اړه ډیر خواشیني او اندیښمن شو. هغه ویل چه د افغانستان ټولو قومونو ته متناسبه برخه ورکول به د هیواد ثبات لا زیات پیاوړي کړي او د نه ورکولو په صورت کښې به محرومیت او گډوډي رامنځ ته کړي او ملي وحدت به د گواښ سره مخ کړي. شمس الهدا شمس په ۲۰۰۵ع کال د اکتوبر په ۹مه د ۲۷ کالو په عمر په خپل کلي نورگل کښې په حق ورسید. االله وان اله راجعون. روح دئ ښاد وي. نن شمس زمونږ تر منځ نشته خو د هغه ملي او اسلامي مفکوره، د هغه ثابت قدم دریځ او سپیڅلې لار معلومه ده او ده هغه مفکوروي ملگري به دغه سپیڅلي مرام ته درسیدو دپاره خپلې مبارزې ته د پخوا په شان دوام ورکوي.

کښې دانجینرې د استاد په صفت مقرر شو. څو کاله وروسته د امریکا د متحده ایالاتو د ساوت ډکوتنه د پوهنتون په دعوت امریکا ته ولاړ او په ۲۰۰۲ ل کال کښې ئې د نوموړي پوهنتون څخه د آبي وسائلو او د چاپیریال ساتنې په څانگه کښې ماستري تر لاسه کړه. او څه د پاسه یو کال ئې د امریکا د فلوریډا ایالت کښې ئې د آبي وسائلو د انجینر په صفت ئې دنده سر ته ورسوله. دخپل پلار ارواښاد شمس الهدا شمس په مشوره او د وطن سره زیاتي مینې خپل هیواد ته بیرته راستون کړ تر څو هیواد په بیارغونه کښې فعاله ونډه واخلي. وروسته ئې دوه کاله د مهاجرت نړیوال سازمان (IOM) کښې د آبي وسائلو د بخش د رئیس په توگه وظيفه اجرا کړه او بیا ئې څه موده د کلیو د بیا رغونې او پراختیا وزارت د ملي پیوستون پروگرام د انجینرۍ د څانگې د رئیس په توگه هم وظيفه اجرا کړه. انجینر اجمل شمس دخپل ملک تر څنگ په سیاست کښې هم فعاله ونډه اخیستې او د خپل مرحوم پلار سره اوږه په اوږه مبارزه کړې په گوندي غونډو، مظاهرو او نورو فعالیتونو کښې ئې گډون کړې او تر خپل وسه ئې د گوند هر راز خدمت تر سره کړې. د کورني او نړیوال سیاست ژوره مطالعه لري. په پښتو او انگلیسي ژبو ئې دافغانستان په سیاسي او اجتماعي مسایلو زیاتي لیکنې چاپ شوي. انجینر اجمل شمس مترقي فکر لري او د هیواد د بیا رغونې او پرمختگ په باب معقول او عملي نظریات لري. افغان ملت ملي مترقي گوند په دې باور دي چه د انجینر اجمل شمس ځوان قیادت به نوموړي گوند نور هم پیاوړي کړي

پاتې دافغان ملت لارښود

دگرشاسب بابا خبره ده
نړۍ دیوالونه ویجاړه کړه، غواړم هغه بیرته ودانه کړم.
دادی د افغان ملي روایت دا دی زمونږ ملي سرود. میرویس نیکه مونږ ته وښودله چه دین، خپلواکي او ناموس زمونږه ملي هویت دی. احمد شاه بابا همدا مونږ ته میراث پرېښودی، پریږدو چه دغه مقدس میراث میراث شي افغانستان بیرته د تاریخ په لار. دادی دورځی شعار. دا حالات که هر څومره سخت هم وي بیا تیرېږي، بیا د رحمان بابا خبره د منلو ده:
رقیبان چه دا تیری په رحمان کا
تا به خوا پوری نیولي و پوهیږم
اوس خبره داده چه دخدای بخښلي شمس د مبارزی اصول زلمي شمس ته پاتی دي هغه دی پښتني جرگی ته وسپاري. له ملي روایاتو بی خبره خلک چه اوس د افغانستان چاری خوځوي په گیده مارو کې راغلي. دوي څه نه شي کولای ددوی مقابله د خپلو خلکو سره ده کوم بهرنی سره نه ده. د گرشاسب بابا اصول دي چه جنایت کاران دی ورک شي څو یووالی راشي. رحمان بابا هم دا وایي:
دواړه نه کیږي رحمانه
یا به یار وي یا به دار

Ministry of Justice registers Afghanistan Social Democratic Party

The Ministry of Justice of the Islamic Republic of Afghanistan officially registered The Afghanistan Social Democratic Party also well known as Afghan Mellat Party (Shams) on May 16, 2007, with Eng. Ajmal Shams as the party head. Eng. Ajmal Shams, son of Shamsul Huda Shams, is environmental engineer by profession and has obtained a master degree from USA. He has worked in Afghanistan, Pakistan and USA as a professional engineer. Alongside his profession, Ajmal Shams has been actively involved in party affairs since long. He is fluent in Pashto, Dari, English and Urdu languages. Ajmal Shams understands national and global politics very well and has published articles in various newspapers and journals. He has progressive and forward-looking views regarding the political future of Afghanistan. The party is highly optimistic about Ajmal Shams's leadership. The party got its license to formally participate in political activities after a long wait of more than one and a half year. After the death of Afghan Mellat founding president Eng. Ghulam Mohammad Farhad back in 1984, the party had split into two main factions led by the Late Shamsul Huda Shams and Mohammad Amin Wakman respectively. Afghan Finance Minister Anwar Ul Haq Ahady currently leads the Wakman faction. While the Shams faction elected Eng. Ajmal Shams as its new president after the demise of Shamsul Huda Shams in October 2005. Since the Ahady faction of Afghan Mellat Party had already got its registration from ministry of Justice under the name Afghan Social Democratic (Afghan Mellat) Party, the Shams Faction of Afghan Mellat, as per the new party law, had to slightly re-phrase its official name to avoid the legal conflict and to qualify for official recognition. Therefore the party supreme council unanimously agreed to rename the party as Afghanistan Social Democratic (Afghan Mellat National Progressive) Party. However, the party is well known among Afghans as Afghan Mellat (Shams). Afghanistan Social Democratic Party has been carefully watching the political developments taking place in the country and its policy reflects the supreme national interests and the ground realities within the framework of global political horizon. Afghan Mellat Party particularly signifies its country's relations with the neighboring Pakistan whose role in combating the scourge of terrorism is critical. The party believes that terrorism is as much a threat to Pakistan as it is to Afghanistan and the only way it can be prevented is through joint cooperation and harmony. Afghan Mellat Party does not agree that erecting fences along the border would be a viable solution to prevent cross-border insurgency. Afghan Mellat Party believes in national unity among all ethnic groups living in Afghanistan and considers creating divisions among people along ethnic, linguistic and sectarian lines, a national betrayal. In line with its social democratic principles, the party has strong reservations regarding the prevailing economic situation in the country whereby a limited class of elites has emerged having accumulated huge wealth and riches while the majority of the country's population lives in abject poverty. The party believes that economic disparity is one of the factors of prevailing violence in the country. The party strongly supports the government proposed initiative of dialogue with the insurgents for the sake of peace and the efforts to bring them into the mainstream.

دعهد علمي او کلتوري ټولني د خواخوږۍ پيغام

زه دميدان وردگوولایت دعهدهدعلمي او کلتوري ټولني دغروپه استازيتوب دهيواد ديوه ريښتيني بيچي دافغان ملت گونددمشراستاد شمس الهدا شمس دناخايي مړيني له کبله لومړی دهغه کورنی دافغان ملت دگوند درهبري غرو اوپه ټوليز ډول ټول افغان ولس ته دزړه له کومې خپل دخواخوږۍ مراتب ډالۍ کوم هيله ده دنوموړي ځای ناستي به دهغه لاره تعقيب کړي په رښتياچې هغه يوزرور، په هيواد د دين اوخلکومين شخص ؤ. تل يې دهيواد دخپلواکۍ لپاره هڅې کولې په ځانگړي توگه هغه مهال چې نوموړی ارواښاد په کوزه پښتونخواکې د پردیسی شپې ورځې تيروي اوپښتانه مشران له يو عالم ستونزو سره مخ وو. خوشمس صاحب په پوره ميرانه دډيرو ستونزو په گاللو سره خپلې داعې ته دوام ورکړ او خپله مبارزه يې کوله. په پای کې مونږ دعهدهدټولني ټول غړي دنوموړي ارواښاد په ناخايي مړينه ډير خواشيني يو او مونږ به دهغه لارې ته دوام ورکړو.

په درناوي

انجنير حيات الله دههد علمي او کلتوري ټولني انتخابي مشر

د گاناډا څخه خپريدونکي افغان رسالې د خواخوږۍ مراتب

د افغان رسالې کار کوونکي ښاغلي قدرت الله حداد محترمي کورنی، دوستانو او خپلوانو ته ددوی د ورور ارواښاد شمس الهدا شمس د مړينې له کبله خپلې خواشيني څرگندوي او د خداي (ج) څخه دوی له تسليت او د مرحوم د پاره د مغفرت دعاووي کوي.

ان لله وانا اليه راجعون

د افغان ملت ملي مترقي گوند او د ارواښاد شمس الهدا (شمس) کورنی د پورتنیو قدرمنو دوستانو، سياسي مشرانو، د ادبي او کلتوري ټولنو منسوبينو او په هيواد، افغانيت او په ديموکراسۍ مښو شخصيتونو په شمول د ساپي د پښتو څېړنو او پراختيا مرکز او په امريکا کې د سباوون کلتوري ټولني څخه ډېره زياته مننه کوي چې د افغان ملت گوند د پخواني مشر او ملي شخصيت ارواښاد شمس الهدا (شمس) په مړينه يې د خواشيني څرگندونې کړي.

MILI DAREEZ PARTY OF AFGHANISTAN

Registered by the Ministry of Justice of Afghanistan on 6th June 2005.
Registration No: 69

26 May 2007

Mr. Engineer Ajmal Shams
Afghan Mellat Central Office
Jalalabad
Shaheen Plaza
PO BOX ۰۰۰۹۰
Kabul- Afghanistan
Dear Mr. Engineer Ajmal Shams,

RE: Congratulations

I write to congratulate you on the registration of your political party. We are hopeful that all national democratic forces will unit and assist each other in enlightening Afghanistan's future.

You are wished all the best and hope that your party is very successful.
Yours sincerely,

Habibullah Janebdar
Chairman of Hezb-e-Meley Dareez

23 GLENALMOND ROAD • HARROW, LONDON • HA3 9JN
PHONE: 0208 204 3787 • MOBILE: 07745428152 • EMAIL: MELEYDAREEZ@HOTMAIL.COM

د افغانستان ټولنيال ولسواک (افغان ملت ملي مترقي) گوند د راجستر کېدلو په مناسب

د افغانستان د هيواد ملي گوند د مبارکې پيغام

په ډېرې خوښۍ مو خبر تلاسې کړ چې د افغانستان ټولنيال ولسواک (افغان ملت ملي مترقي) گوند د نورو سياسي گوندونو تر څنگ د سياسي مبارزې له پاره دافغانستان داسلامي جمهوريت د عدليې له وزارت څخه رسمي جواز يې ترلاسه کړ او د ملي مبارزې په ماحول کې د يوه تل ځلېدونکي ستوري په شان، د نورو ملي گوندونو په څنگ کې د ملي ارمانونو موخو ته د رسېدلو په خاطر وځلېد. له دې امله د افغانستان د هيواد ملي گوند، د اجرائيه هيات، مرکزي شورا او د ځان له خوا د يوې لوړې سياسي کورنۍ وارث محترم اجمل شمس د افغان ملت ملي مترقي گوند رييس او د افغان ملت ملي مترقي گوند د مرکزي شورا ټولو درنو دوستانو ته دزړه له کومې مبارکې وایم. موږ د مرحوم فاضل سياستمدار او افغانستان د لوړ ټولنيز شخصيت مرحوم شمس الهدا شمس له کارنامو او سياسي مبارزو سره آشنا يو. نن هم خوشحاله يو چې د گوند سياسي پرېکړه کوونکو د مرحوم شمس الهدا شمس پگړۍ د هغه د سياستمدار خوی پر سر ايښی دی. ددغه گوند د پياوړتيا او درایت يو توکی له همدې ځايه څرگندېږي. دافغانستان د هيواد ملي گوند چې څه دپاسه دوه کاله وړاندې د گران افغانستان په پایتخت کابل کې د افغانستان د عدليې له وزارت څخه يې د سياسي مبارزې رسمي جواز ترلاسه کړ، نن د هيواد په اکثر وولایتونو کې خپلې شورا گانې او سازمانونه لري چې په هيواد کې د ورورۍ، برابرۍ او د هيواد د خلکو د ملي پخلاينې او ملي تفاهم له پاره په زغرده کا او فعاليت کوي. زموږ گوند د هريل مترقي گوند سره، ټولو سياسي او تشکيلاتي استقلاليتونو ته په احترام سره، دنږدې همکاريو او همغږيو دروازې تړلې نه بولي. ځکه چې برياليتوب په تفاهمونو کې لټول کېد شي نه په مخاصمتونو کې. او باور لرو چې د افغانستان ټولنيال ولسواک (افغان ملت ملي مترقي) گوند د مرحوم شمس صاحب د همدغو اندېښنو په رڼا کې په همدې نظر دی. ځکه نو گران هيواد ته د خدمت په لاره کې درته دبرياليتوبونو ډېره ډېره پېرزوينه کوم. اجازه راکړۍ چې يو ځل بيا د خپلې مبارکۍ مراتب تازه کړم، تاسي گران اجمل شمس او د گوند دمرکزي شورا درنو غړوته د برياليتوبونو، روغتيا او سلامتيا هيلې څرگندې کړم.

په درناوي

غلام محمد د افغانستان د هيواد ملي گوند رييس

په ډنمارک کې د افغانستان د فرهنگي خدمتونو مرکز (خپلواکۍ) د مبارکې پيغام

د (افغان ملت ملي مترقي) گوند منتخب مشر ښاغلی اجمل شمس د (افغان ملت ملي مترقي) گوند ټولو غړو او مينه والو اکه چېرې په هيواد کې د رښتيني ديموکراسۍ د پلي کېدو، بيارغاوونې، سولې او دوستۍ لپاره د روا مبارزې اجازه دا نورو ټولو افغاني سياسي گوندونو ته ورکول کېږي که چېرې د انسان او انسانيت لپاره رښتيني کار او هاند لازم وي که چېرې د يو خپلواک، ملي، مترقي، هوسا، بسيا، سرلوري او تاريخي افغانستان د پايښت او بنايست لپاره مجاهدت او مبادرت پر موږ افغانانو فرض وي که چېرې زموږ او زموږ د هيواد د ملي هويت او تاريخي شتون مسله مطرح وي که چېرې په نړيوال تمدن کې د (اپگنانو) ونډه د وياړ نښه وي او که چېرې د الهي ارشاداتو په رڼا کې د افغان تاريخي ملت پيوستون، سمون او لوړتيا يو اړين امر وي نو پرېږدئ چې ستاسو وياړلی او له سختو آزمونونو راوتلی گوند، هغه چې د گران او منلي مشر ارواښاد شمس الهدا شمس په نوم وياړلی شوی، په دغو ټولو برخو کې د هاند او زيارد خلاص او خپلواک لاس دلرلو ترڅنگ رسمي او قانوني بڼه ولري تاسو ته د همدغه شان يو ستر وياړ له امله د زړه له کومې مبارکې وایو او پوره باور لرو چې تاسو به د خپلو ملي او مترقي افکارو په رڼا کې د خورو- ورو افغانانو د پيوستون او رغون لامل وگرځئ. ستاسو بری د ټولو مترقي او دموکراتو افغانانو په راټولو کې گورو. هر هغه څوک چې ستاسو پر کړنلاره له اخلاص نه گام اخلي، هغه راخپل کړی. الله دې تاسو ته د گران او يو موټي افغانستان د بيا جوړونې، بيارغاوونې، هوساينې او ترقي په ستر کار کې زيات برياليتوبونه در په برخه کړي. د اخلاص سلامونه بيا تجديدوو.

د (خپلواکۍ) د فرهنگي خدمتونو مرکز په استازيتوب- محمد يوسف هيواد دوست او فيضيه هوسا (نورگلی)- د کوپننهالن ښار ۲۰۰۷ کال د می د مياشتې ۲۵ مه نېټه.

مرگ دی د جهان بادشاه خوڅه ووايم ځان ته - خوله مې نه جوړېږي چې ظالم ووايم رحمان ته

غني خان

د افغان ملت ملي مترقي گوند پخواني مشر ارواښاد شمس الهدا شمس پر مړينې د دوستانو د خواخوږۍ پيغامونه

د بناغلي اجمل خټک د خواخوږۍ پيغام

گرانو ملگرو: نن د خالي ورځ د اکتوبر نهمه ويشتمه نېټه، په تېلېفون گران او دروند مشر او د پښتو ژبې منلي شاعر او ليکوال او پښتنو د اوږدې مبارزې دروند مشر اجمل خټک راته وويل چې د هغوی له اړخه د ارواښاد شمس الهدی شمس په بې وخته مړينې د خواشينۍ پيغام وړاندې کړم. گران اجمل خټک ناروغه دی، هغوی د ارواښاد شمس په بې وخته مړينه ډېر خپگان څرگند کړي، او دا پېښه يې د پښتون ملت لپاره عموماً او د افغانستان ملت، لپاره خصوصاً لوی زيان وبللو، د بختښې دعا نه پس يې وغوښتل چې د هغوی د کورنۍ غړي او د افغانستان ملت، مشران او ملگري له خپلې غمشریکۍ څخه خبر کړي - هغوی وويل «په داسې نازک وخت کې چې افغان ولس يو وستون ته پامته داړه دی د داسې يو مخلص مشر نشتوالی يوه ستره غمزنه پېښه ده»، گران اجمل خټک د انجينر اجمل شمس د برياليتوب او سرلوړۍ د پاره نيکې هيلې څرگندې کړې او د خپلې مرستې او ملاتړ ډاډ يې ورکړو.

ژوندې دې وي افغان مبارز ولس شير زمان طایزي

په گویت کې د افغان فرهنگي ټولني د خواخوږۍ پيغام

مرحوم شمس الهدی شمس زما يو ښه دوست و، هغه د خلکو دوست و، هغه د وطن دوست و، هغه خپل عمر د دوستانو، وطن او خلکو په خدمت کې تیر کړ. هغه يو اجتماعي شخصيت و او له خلکو سره يې ډيره مينه درلوده، شپه او ورځ يې د وطن او مظلومو افغانانو په غم کې ژړل. هغه يو شجاع او باغبرته افغان و هغه ټول عمر په مبارزه کې تېر کړ. هغه په خپله وينا ټينگ ولاړ و. هغه د عزم او ارادې خاوند و هغه له چا څخه ويره نه درلوده او حقيقت يې ښکاره کولو او خلکو ته يې حقايق بيانول. هغه د ډيرو صفاتو خاوند و، يو سياسي او اجتماعي ستر شخصيت و. زه د مرحوم لپاره د الله پاک له دربار څخه دمغفرت دعا کوم. د هغه کورنۍ ته صبر جميل غواړم او د هغه محترم زوی ته او د کورنۍ ټولو غړو ته د روغتيا او برياليتوب دعا کوم.

په درناوي
فضل الله رشتين
په گویت کې د افغان فرهنگي ټولني مشر

د پښتو ټولنيز ولسيز گوند د خواخوږۍ پيغام

د پښتو ټولنيز ولسيز گوند د افغان ملت گوند د مشر شمس الهدی شمس پر ناڅاپي مړينه د زړه له تله خپگان څرگندوي او دده مړينه پښتون/افغان ولس ته ستر زيان بولي. خدای بښلی شمس الهدی شمس په پښتو او پښتونولي بې کچه مښين و د خپل ژوند ډېره برخه يې په ډېرو سختو حالاتو کې قام او وطن ته وقف کړې وه، او د پښتون/افغان ولس خدمت ته يې د افغان ملت گوند د مشر په توگه تر مرگه پورې په زغرده ملا تړلې وه چې د وطن هر با درده وگړي به دده يادونه تل په زړه کې لري. د پښتنو ټولنيز ولسيز گوند د خدای بښلي شمس الهدی شمس کورنۍ او خپلوانو ته د زړه صبر غواړي او په غم کې ورسره ځان شريک گڼي. اروا دې ښاده او جنت فردوس دې په نصيب شي.

په درنښت
ډاکټر کبير ستوری
د پښتو ټولنيز ولسيز گوند مشر

د افغان فرهنگي ټولني د خواخوږۍ پيغام

افغان فرهنگي ټولنه د نوميالي مشر شمس الهدی شمس پر وفات ژوره خواشينی څرگندوي. ارواښاد شمس الهدی شمس د افغان ملت گوند د دويمې ډلې مشر وو چې په پېښور کې يې خپل گونديز کارونه پرمخ وړل. او د يو زور مشر په توگه يې خپل ځان ثابت کړی وو. نوموړي به چې کله کومې غونډې ته وينا اوروله نو له افغاني او پښتني احساس څخه به ډکه او د مستندو دلايلو سره به يې خپله وينا نوره هم د باور فضا ته ننويستله. افغان فرهنگي ټولنه يو ځل بيا د نوموړي پر مړينه د ژور خپگان څرگندونه کوي، او ارواښاد ته د لوی خدای جل جلاله له دربار څخه د بختښې غوښتنه او کورنۍ ته يې د صبر او زغم هيله کوي.

په درنښت
افغان فرهنگي ټولنه
پښتونخوا

د ميرمن نجيبه سارا بياباني ابراهيم خيل د خواخوږۍ پيغام

په ډېرې خواشينۍ سره مې د اکتوبر پر لسمه نېټه د بناغلي نوميالي شخصيت د افغان ملت پخواني لارښود شمس الهدا شمس د ناڅاپي مړينې خبر په انټرنټ کې واورېده. دا ښکاره خبر ده چې ددې غم په راتلو سره د افغانستان په سياسي ډگر کې د داسې شخصيتونو نشتوالی يوه لويه ضايع ده. په رښتيا سره چې ارواښاد شمس په سياسي او نظامي ډگر کې يو پياوړی، مېړنی، د عظيمې حوصلې او زورتيا خاوند و. دی ډېر حليم او ممتاز پښتون و. د دغه مېلمه پال او غريب دوسته پښتون ناره دين، وطن او ناموس و. ده ددې درې ټکو نه د وطن د رښتيني خدمتگار په توگه سر او مال قربان گڼلو. دغه روڼ اندي، ديموکرات او آزاد منشه افغان په ټولنه کې د ښځو او نارينه و لپاره د هم اندوله حقونو غوښتونکی وه. زموږ لپاره به تل د ده ياد ژوندی وي. راځئ چې په گډه د ده ارواح د ښادۍ لپاره د دوعاگانو لاسونه پورته کړو. همداراز زه خپله غمشریکي دده د درنې کورنۍ سره يوځای کوم او ارواښاد ته د الله پاک نه مغفرت او د فردوس جنتونه غواړم او پاتې کسانو ته يې صبر جميل غواړم.

په ډېر درنښت نجيبه سارا بياباني ابراهيم خيل

د بناغلي شير زمان طایزي د خواخوږۍ پيغام

په ټول افغان وېب پاڼه کې مې د شمس الهدی شمس د مړينې غمزن خبر ولوست، ډېر يې خواشينی کړم ځکه چې شمس له هغو وختونو څخه ما پېژندلو چې دلته پېښور ته يې مهاجرت کړی و. زه هغه وخت د افغان کمشنرپټ يو مامور و، او له پخوا نه مې د افغان ملت په هکله څه معلومات لرل، زما پېژندگلوې د مخکې نه قدرت الله حداد سره وه، دلته مونږ کوښښ وکړو چې افغان ملت ته هم د يو گوند په حيث د افغانستان په چارو کې ځای ورکړو او چې د پاکستان حکومت دا گوند په رسمي توگه نه و منلی، زه د شمس ويريژني کورنۍ سره د غمشریکۍ د څرگندونې نه پرته د افغان ملت گوند سره په دې غم کې ځان شريک بولم، او له الله جل جلاله څخه د شمس د بختښې هيله لرم. په درنښت شير زمان طایزي

د شفيق ادبي څيړنځي د خواخوږۍ پيغام

د شفيق ادبي څيړنځي د نوميالي، علمي او فرهنگي شخصيت، غښتلي ټولنپال، پياوړي ملي او سياسي مبارز او دافغان ملت د گوند انتحابي مشر بناغلي شمس الهدا شمس په ناڅاپي مړينه د زړه له کومې خواشينی څرگندوي، خدای بښلی د هيواد ديموکراسۍ د لارې يوه وتلې او نامتو څيره وه. استاد شمس الهدا شمس ډېر زور او د لوړې حوصلې خاوند وو. مونږ د شفيق د ادبي څيړنځي ټول کارکوونکي د داسې دين دوسته او په وطن مښينو خدمتگارانو نشتوالی د هيواد لپاره لويه تشه گڼو، او خپل ځانونه په رښتيني په دې ژور خپگان کې ددې کورنۍ د ټولو غمشریکو سره شريک و، ارواښاد ته د لوی او بختښونکي پرودگار څخه د هغوی د ژوند په څېر د اخرت کاميابۍ او ښادۍ غواړو او د کورنۍ پاتې غړيو او خواخوږو ته يې د صبر او د گران استاد دروند غم د زغم دعا کوم.

اې زما د زړه بېاره چې خزان درباندي نه وي
ه بيل د خولې چغاره چې خزان درباندي نه وي
ه قلم زبه لکيا وي په خوږو نغمو وطنه
تل نې ويلی ستا لپاره چې خزان درباندي نه وي
يو لوی ذات دی بې خزانه اې انسانه نه فاني نې
بيا پيدا به نه وي خواره چې خزان درباندي نه وي

ډاکټر ننگ کاموي
د شفيق ادبي څيړنځي مشر، کابل افغانستان

افغان ملت ملي مترقي جريده

۱۳۴۵ لمريز کال
ارواښاد وديلوم انجينر غلام محمد فرهاد
د افغانستان ټولنپال ولسواک گوند
فرهنگي کمېټه
شاهين پلازه، دريم پوړ، جلال اباد بنار
۵۹۵-۵ کابل- افغانستان
afghanmilitat@yahoo.com
۰۷۹۹۵۷۱۲۹۳ / ۰۷۰۰۶۱۶۶۲۹

د تاسيس نېټه:
مؤسس:
امتياز:
چلوونکی:
پته:
پوسټ بکس:
برېښنا ليک:
تېلېفون:

په ډنمارک کې د خپلواکۍ د فرهنگي ادارې د خواخوږۍ پيغام

په ډېر خپگان سره مو خبر ترلاسه کړ چې د افغانستان د ديموکراسۍ د لارې يو ستر او وتلی مبارز، علمي، فرهنگي شخصيت او د افغان ملت د گوند انتحابي مشر شمس الهدا شمس د روانې عيسوي مياشتې په لسمه نېټه د زړه د ناروغۍ له کبله له دې فاني نړۍ څخه د تل لپاره سترگې پټې کړې. لوی خدای (ج) دې جنتونه ور په برخه کړي. استاد شمس د افغانستان د يو منور او روڼ انده مبارز په توگه کلونه کلونه د استبداد، تېرې، ډيکټاتوري او د پرديو د غلامۍ پر ضد د جهاد او مبارزې بيرغ لوړ ساتلی و او د يو غوره فرهنگي شخصيت په توگه يې د (افغان ملت) د خپرونې په چلولو او خپرولو سره د ځان او د خپلو همسنگرو ملگرو اند او گروهې تر هېوادوالو او نړيوالو رسولي. هغه د افغانستان د منور او ديموکراتو ځواکونو د يووالي او پيوستون په لاره کې نه سترې کېدونکې هلې ځلې وکړې او ارواښاد شمس د يو رښتيني او په هېواد مښين انسان په توگه ژوند وکړ، د هېواد او د افغانستان له دښمنانو سره يې په نره مقابله وکړه او د سياسي رقيبانو طلسمونه يې مات کړل. استاد شمس يو ځواک او يو قوت و، د (افغان) د تاريخي دښمنانو سترگه ترې سوږېده او لکه يو دروند مشر د يو موتي او پرمختللي افغانستان د جوړولو لپاره يې د مېړانې مټې رانغښتې وې. د خپلواکۍ فرهنگي مرکز غړي د استاد شمس مړينه د هېواد د ديموکراتيکو او په خپلواکۍ مښينو ځواکونو او ټول افغان ولس لپاره يوه نه جبرانېدونکې ضايعه گڼي او په دې توگه د استاد کورنۍ، بچيانو، دوستانو او ملگرو ته د زړه له کومې تسليت وړاندې کوي. موږ په دې غم کې له تاسو سره ځان شريک بولو.

د خپلواکۍ د فرهنگي ادارې په استازيتوب
يوسف هېواد دوست، فيضيه هوسا (نورگلي)

د پښتونخوا د ليکوالو د خواخوږۍ پيغام

په ډېرې خواشينۍ سره د خپل گران دوست ليکوال، سياسي مشر او د افغان ټولنپال ولسواک گوند (افغان ملت) د رئيس شمس الهدا شمس د ناڅاپي مړينې نه خبر شوو، موږ په دغه ستر غم او درد کې د نوموړي له کورنۍ، د افغان ملت گوند له غړيو او ټولو افغانانو سره ځانونه شريک گڼو او د لوی څښتن له درباره ارواښاد ته جنت الفردوس او کورنۍ ته يې د جميل صبر غوښتونکي يو.

همېش خليل، ډاکټر مياسهېل انشاء، حنيف خليل، جوهر خليل،
شېراحمند خليل
کوزه پښتونخوا، پېښور